

5. Поняття корупції та суб'єктів протидії корупції згідно із Законом України «Про засади запобігання та протидії корупції в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://objjustif.gov.ua/6407-2/>

## **НОВОСЕЛОВА В. В.**

Апеляційний суд Запорізької області,  
головний спеціаліст відділу звернень громадян та діловодства апарату

### **ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДОВІРИ ДО СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ**

Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» та входження до європейського правового простору у якості першочергового завдання вимагають реформування судової влади в Україні. Одним із визначальних показників ефективного реформування судової влади є відновлення довіри громадян до судів і суддів, судової влади в цілому. За наявності високого рівня довіри населення до органів державної влади загалом, судової зокрема, соціально-політична ситуація в країні є стабільною, взаємодія державних структур і громадянського суспільства, якість роботи механізму держави є належними, в країні панує правопорядок і стабільність. Саме тому, зміцнення довіри до судової гілки влади в Україні є актуальною практичною проблемою, яка потребує ґрунтовного теоретичного осмислення.

1. Основоположними є нормативно-правові засади, які формують підґрунтя реформування судової влади та визначають необхідність і доцільність формування довіри до судової влади. У контексті зазначеного першочергове значення мають Конституція України, Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р., Закон України «Про очищення влади» від 16.09.2014 р., Закон України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» від 08.04.2014 р., «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. До нормативно-правових засад слід віднести також Концепцію інформаційно-комунікаційної стратегії Ради суддів, яка є комплексом заходів інформаційного, організаційного, нормативно-правового, видавничого та іншого характеру в межах повноважень Ради суддів України та відповідно до чинного законодавства, що направлені на гармонізацію відносин судової влади та суспільства, пропаганду ідей правосуддя, забезпечення зростання рівня довіри до судової влади, об'єктивного висвітлення діяльності судової системи ЗМІ та через веб-ресурси [1].

2. До правових засад слід віднести інституційні, які умовно поділяються на дві групи. До першої групи відносяться ті інституції, які безпосередньо пов'язані із формуванням суддівського корпусу,

оцінкою їх діяльності, а саме — Громадська рада доброчесності, Вища рада правосуддя (має бути створена до 30 квітня 2019 р. та складатиметься з 21 члена). До другої групи належать, зокрема Національне агентство запобігання корупції, Антикорупційний суд, запровадження інституту е-декларування та ін. Ці органи й інститути пов'язані інформуванням довіри не лише до органів судової, а в цілому до державної влади в Україні.

3. Організаційно-правові засади, до яких належать організація та проведення спільних заходів, участь представників відповідних органів законодавчої та виконавчої гілок влади на засіданнях Ради суддів України при вирішенні питань, що стосуються забезпечення діяльності суддів чи судів, гарантій їх незалежності; участь у консультаціях, проведеннях спільних заходів, засідань, нарад; створення спільних координаційних, консультативних органів із залучення ЗМІ тощо.

4. Інформаційно-комунікативні засади, які спрямовані на забезпечення реалізації конституційних прав на доступ до інформації, у тому числі щодо діяльності судової влади. До них належать та діяльність і ті заходи, які пов'язані зі співпрацею судової влади й ЗМІ, інформація щодо висвітлення та розповсюдження інформації щодо діяльності судової системи, суддів та органів суддівського самоврядування; підготовка аналітичних та довідково-інформаційних матеріалів, що стосуються діяльності Ради суддів України, забезпечення гарантій незалежності судової системи; організація конкурсів серед ЗМІ на найкраще висвітлення діяльності судової влади, професійне, достовірне, юридично грамотне висвітлення роботи судової системи; співпраця з міжнародними організаціями та міжнародними проектами у питаннях розробки та видання буклетів та брошур про зміст судових процедур, новел щодо суті судової реформи в Україні та ін.

5. Матеріально-фінансові засади, які створюють матеріальне підґрунтя для налагодження постійно діючої системи навчання та підвищення кваліфікації для суддів та працівників судової влади по здійсненню на високому рівні інформаційної діяльності судової системи; публікації та поширення в судовій системі навчальних посібників, друкованих видань розроблених спільно з різними міжнародними організаціями з питань, що стосуються формування інформаційного простору судової влади; співпраця з Національною школою суддів України по запровадженню тематичних навчальних програм, семінарів для суддів і працівників апарату суду, що стосується інформаційної діяльності судової влади; співпраця з Національною школою суддів України, міжнародними організаціями та міжнародними проектами у проведенні для суддів та працівників апарату судів серії тематичних тренінгів, що стосується інформаційної діяльності судової системи та розробки й видання буклетів та брошур про зміст судових процедур, новел законодавства у сфері судочинства та щодо суті судової реформи в Україні.

### ***Список використаної літератури:***

1. Концепція інформаційно-комунікаційної стратегії Ради суддів [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://court.gov.ua/userfiles/rsu.pdf>

### ***КРУСЯН Р. А.***

Національний університет «Одеська юридична академія»,  
аспірант кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури

## **МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ СУДДІВ**

Однією з найважливіших умов євроінтеграційних процесів в Україні є реформування судової системи з метою зміцнення судової влади, зокрема, через підвищення етичних вимог до статусу суддів, відповідно до міжнародних стандартів.

Системний аналіз міжнародних документів, які містять положення щодо деонтологічної поведінки суддів, надає підстави систематизувати міжнародні стандарти морально-етичної поведінки суддів на загальні, які містяться у міжнародних документах щодо прав людини та опосередковано визначають ці стандарти, та конкретні вимоги, що закріплені у спеціальних актах, які безпосередньо їх встановлюють. Зокрема, загальні стандарти містяться у такому важливому документі як Загальна декларація прав людини 1948 року [1], в якому підкреслюється надзвичайна роль судових органів у забезпеченні дотримання прав людини. Так, ст. 8 Загальної декларації проголошує, що кожна людина має право на ефективне поновлення у правах компетентними національними судами в разі порушення її основних прав, наданих їй конституцією або законом. Крім того, ст. 10 Загальної декларації встановлює, що кожна людина на основі повної рівності має право на те, щоб її справа була розглянута прилюдно і з додержанням усіх вимог справедливості незалежним і безстороннім судом. Звідси виокремлюються такі загальні стандарти етичної поведінки суддів: компетентність, ефективність, справедливість, незалежність, безсторонність.

Документом, який має надзвичайне значення для формування європейської регіональної системи захисту прав людини, є Конвенція про захист прав і основоположних свобод людини 1950 р. [2]. Ст. 6 «Право на справедливий суд» цієї Конвенції закріплює право кожного «на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом». Крім того, у другому розділі «Європейський суд з прав людини» Конвенції визначаються вимоги, що ставляться до суддів Європейського